

Izhaja vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, ob 5 jutraj.

Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadst. — Vsi čitatelji naj se pošiljajo mednarodni list. Nebrankirana pisma se ne sprejemajo in rokopol se ne vračajo.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Stefan Godina. Lastnik koncesije: Tisk. hiša "Edinost", vpisane zadržke z omejenim poročilom v Trstu, ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20.

Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

Naročnina znaša: Za celo leto K 24.—
za pol leta " 12.—
za tri mesece " 6.—
za nedeljsko izdajo za celo leto 120.—
za pol leta 60.—

EDINOST

Posamezne številke "Edinosti" se prodajajo po 6 vinarjev. Zastarele številke po 10 vinarjev.

Oglasi se računajo na milimetre v širokosti ene kolone. Cene: Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 10 vin. Osmrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov mm po 20 vin. Oglasi v tekstu lista do pet vrst K 20.— vsaka nadaljna vrsta 2.—

Mali oglasi po 4 vinarje beseda, najmanj pa 40 vinarjev.

Oglase sprejema inšerati oddelček "Edinosti". Naročnina in reklamacije se pošiljajo upravi lista. Plačuje se izključno lo upravi "Edinosti". — Plača in toži se v Trstu.

Uprava in inšerati oddelček se nahajata v ulici Sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Poštomatni račun št. 841.652.

Pregled najnovejših dogodkov.

Ruska bojišča. — Pri Izvoru v Bukovini ruski konjeniški polk razpršen. Vzhodno Kolomeje Rusi obnovili napade z veliko premočjo. Po sriditih bojih se je del naše fronte umeknil. Severno Obertina pod Dnjestrom in v zapadno Novo Počajevega Rusi odbiti. V Voliniji razmeroma mirno. Na severni fronti manjši boji.

Italijanska bojišča. — Sriditi boji na doberdovski planoti, ki se trajajo. Laški suni tu in na Podgorskem vrhu, kakor tudi med Brento in Adijo odbiti.

Zapadna bojišča. — Na angleški in severni francoski fronti se sovražni sunki množijo, severno Aisne in v Argonih živahnejše delovanje francoske artiljerije. Pri utrdbi Thiaumont manjši boji.

Balkanska bojišča. — V vardarski dolini in na južnem pobočju Belaške živahnosti topovski boji. Na vsej bolgarski fronti neprestani boji med patruljami in prednjimi stražami. V Albaniji mir.

Turška bojišča. — Nič posebnega.

Razno. — Amerikansko-mehikanski spor. Burna seja italijanske zbornice.

Naše uradno poročilo.

DUNAJ, 29. (Kor.) Uradno se razglša: 29. junija 1916, popoldne.

Rusko bojišče. — Pri Izvoru v Bukovini so naši oddelki razpršili ruski konjeniški polk. Vokolišča vzhodno Kolomeje je sovražnik včeraj obnovil na 40 km široki fronti svoje napade z velikimi masami. Prišlo je do sriditih, menjajočih se bojev. Na številnih točkah se je rezervam, ki so prihitele na lice mesta in postrzovno posele vmes, posrečilo sovražno premoč vreči v boju moza proti možu. Končno pa smo vendar v večernih urah morali umekniti del naše fronte proti Kolomeji in južno od tam. V dnjestrskem zavoju, severno Obertina, so avstroogrske čete zavrnile dva napada premoči. Na enak način so se izjalovili vsi sovražničkovi poizkusi, da bi vrget zapadno Novo Počajevega zakopane oddelke eperjeskega pespatka št. 67. V Voliniji je potekel dan razmeroma mirno.

(Izvor je mestec v Bukovini, oddaljen 20 km od stičišča bukovinske, galiske in ogrske meje, nekako severno 1418 m visokega Prislopkega prelaza, preko katerega vodi iz Kirlibabe v Bukovini cesta v Marmaros Siget. — Prip. ured.)

Italijanska bojišča. — Včeraj popoldne so začeli Italijani posamezne dele naše fronte na doberdovski planoti živahneje obstreljevati. Zvečer je delovalo veliko število težkih baterij proti vrhu sv. Mihela in okolišju Šmartina. Ko se je ta ogenj raztegnil na vso planoto in narasel do največje moči, je pričela napadati sovražna pehota. Uneli so se, zlasti na vrhu sv. Mihela, pri Sv. Martinu in vzhodno Vernelejana zelo sriditi boji, ki se trajajo. Vsi sovražničkovi sunki so bili odbiti, deloma s protinapadi. V goriskem predmostju so Italijani napadli južni del naše podgorske postojanke, kjer so vdrl v prednje jarko, odkoder smo jih na zoro vrgli. Med Brento in Adijo so sovražni oddelki različne moči na več mestih udarili proti naši novi fronti. Take sunke smo zavrnili v okolišju hriba Monte Zebio, severno poslušne doline, na hribu Monte Testo v Arški dolini in na grebenu Zugne. V teh bojih so naše čete zajele kakih 200 mož.

Jugovzhodno bojišče. — Mir. Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Rusko uradno poročilo.

DUNAJ, 28. (Kor.) Iz vojne tiskovne stana se poroča: Poročilo ruskega generalnega štaba 26. junija: V nekaterih pododsekih postojank med Javokljevimi in Divinskimi sriditi topovski ogenj. Vzhodno Gorodišča, 23 kilometrov severno Baranovičev, je sovražnik v noči od 25. na 26. t. m. po temeljiti artiljerijski pripravi napadel naše postojanke pri pristavi Skrobavi, 6/5 km vzhodno Gorodišča vrgli smo ga nazaj. Istočasno je naš ogenj zavrnil sovražni oddelček, ki je hotel ob

PODLISTEK

Molčanje.

Iz rusčine Leonide Andrejevega.

»No — kako se počutiš?« je vprašal pater Ignacij.

Ali te ustnice so bile neme; Pater Ignacij je položil roko na čelo gospe Olge; bilo je mrzlo in vlažno in bolna žena ni izražala z ničemer, da bi bila občutila to dotiko. In ko je pater Ignacij umaknil roko, ste zrlj vanj dve sivi, globoki očesi, skoro črni zbog razširjenih zenic — in v njih ni bilo razbrahiti ne žalosti, ne srda.

»Nu — grem v svojo delavno sobo,« je rekel pater Ignacij, ki mu je postajalo mrzlo in ga je obhajala groza.

Šel je po čedni sobi, kjer je bilo vse

česti v Sluck prodirati proti naši ščarski postojanki. Severovzhodno Vigonovskega jezera se je včeraj jutraj izjalovil nemški napad proti zaselju Zaluce, pet verst jugozapadno Lipskega. Opoldne je sovražnik na tem mestu obnovil napad v večjem obsegu pod zaščito svoje lahke in težke artiljerije. Včeraj jutraj sta umrla junaški smrti kot letalca podporačnik Krasnov in podčastnik Vladimir. V stirskega odseku v okolišju Kolkii—Sokul so Nemci obstreljevali naše postojanke s težkimi topovi in so nekolikokrat napadli. Vsi napadi, ki so imeli le krajevni značaj, so bili uspešno zavrnjeni. Ponovni, strnjeno izvršeni napadi pri Linjevki ob Stohodu so razpadli v našem ognju. Pri tem je ena naših stotnih zasledovala sovražnika preko odprtega napadnega ozemlja in ujela 45 Nemcev, med njimi enega častnika. Ob česti v Luck in dalje proti jugu je položaj neizpremenjen. Sovražni delni napadi na Zaturce so bili odbiti. — Galicija in Bukovina: V dnjestrskih zavojih so naši donski Kozaki pri Snovidovem, 21 kilometrov jugozapadno Bučaca, boreč se, prestopili reko, vrgli dele sovražnih prednjih čet, zasedli vasi Sjekjerč, 4 km zapadno Snovidovega, in Plotrov, 3/5 km južno Snovidovega, ter zajeli pet častnikov in 350 mož. V okolišju Kimpolunga je naša konjica po boju zasedla sovražne postojanke pri Pozoriti, 6/5 km zapadno Kimpolunga. Po dopolnilnih poročilih smo na progi Gurahomora—Kaška, 10/5 km severno Gurahomora, na kolodvorih zajeli velike zaloge lesa in 31 po sovražničku zapuščenih železniških voz. Prodirajoč proti jugu, smo na poti v Sedmograško prodrli do gora.

Kdo je general Lešicki?

BERN, 28. General Lešicki, poveljnik ruskih čet v Bukovini, po vesteh, ki so dospěle semkaj, ni nihče drug kot general Rennenkampf, ki je porušil (menda popojil?) svoje ime.

Nemško uradno poročilo.

BEROLIN, 29. (Kor.) Wolffov urad poroča: Veliki glavni stan, 29. junija 1916. Zapadno bojišče. — Skupna sila na angleški in na severnem krilu francoske fronte je bistveno ista, kot prejšnje dni; sunki sovražnih patrulj in močnejših pehotnih oddelkov ter tudi napadi s plinom so postali številnejši. Povsod smo zavrnili sovražnika. Valovi plina so bili brez uspeha. Artiljerijski boj je dosegel deloma veliko silovitost. Tudi na naši fronti severno Aisne in v Šampaniji med Auberive in Argoni so Francozi razvijali živahnejše streljanje; tudi tu smo z lahkoto zavrnili slabše napade. Na desni strani Moze so se severozapadno utrdbi Thiaumonta vršili manjši pehotni boji.

Vzhodno bojišče. — Ruski napadi nekoliko stotnjim med Dubatovko in Smorgonom so se izjalovili v zapornem ognju. Pri Gnesičih, jugovzhodno Ljubče, je nemški oddelček naskočil sovražno oporišče vzhodno Njemna ter zajel 2 častnika, 56 mož, 2 strojni puški in 2 minovki.

Balkansko bojišče. — Nič novega. Vrhovno armadno vodstvo.

Bolgarsko uradno poročilo.

SOFIJA, 28. (Agence Tel. Bulgare.) Poročilo bolgarskega generalnega štaba 27. julija: Položaj na macedonski fronti je neizpremenjen. V vardarski dolini in na južnem pobočju Belaške planine traja usklajanje težko topovsko streljanje na obeh straneh. 24. t. m. smo prisilili s svojim ognjem Francoze, da so izpraznili svoje postojanke severno vasi Gornjega Poraja. Včeraj je naša artiljerija na desnem bregu Vardarja razdejala dva sovražna topa in je povzročila eksplozije v skladiščih municije. Na vsej fronti se skoraj neprestano vrše boji med patruljami in prednjimi stražami z izidom, ki je ugoden za nas. — Sovražni letalci so venomer metali užgalne bombe na polja v okolišju vasi Karagezli, Kirkeji, Orazli, Zinelli in Gendzerli ob dolnjem toku Meste, jugozapadno Ksantiji. Ob dolnjem toku Meste je 27. t. m. opazovalo šest letalcev. 26. t. m. je sovražno letalo brez uspeha obstreljevalo vas Mezence.

čedno in v redu, kakor navadno — visoki naslonjaki pod svojimi belimi prevlekami kot trupla v svojih mrtvaških srajcah. Na velikem oknu je visela kletka iz žice — toda prazna, z na široko odprtimi vrati.

»Nastazija,« je vzkliknil pater Ignacij in trdo je zvenel njegov glas po tihih prostorih, ki so se zdeli, kakor da so v zadregi, ker je takoj po pogrebu hčere tako kričal.

»Nastazija,« je zaklical tišje, »kje je kanarček?«

Kuharica — ki je bila tako objokana, da jej je nos sijal rdeče kot pesa v obrazu — je odgovorila trdo: »Kje naj bo? — odletel je.«

»Zakaj ste ga izpustili?« — in pater Ignacij je zbral obrvi grozeče.

Nastazijo so zalile solze in je — brisaje si oči s konci naglavne rute — zaceljala: »Dnša gospice ga . . . poklicala . . . kako bi ga . . . bili smeli . . . zadržavati?«

Bolgarsko sobranje.

SOFIJA, 28. (Agence Tel. Bulgare.) Drugo izredno zasedanje sobranja je danes popoldne otvoril ministrski predsednik dr. Radoslavov, ki je v kraljevem imenu prečital prestolni govor, kateri govori o potrebi dovolitve kreditov za novoosvojen in za večne čase novopridobljena ozemlja ter za armadne potrebščine in sicer za prihodnjih šest mesecev. Finančni minister Tončev je predložil zakonski načrt za nov kredit 300 milijonov frankov za armadne potrebščine, 24 milijonov za podpore družinam mobilizirancem in 24 milijonov za zgradbo železnice Sumen-Karnopat in potrebni žel. material.

S turških bojišč.

CARIGRAD, 28. (Agence Tel. Milli.) Glavni stan javlja: **Iraška fronta.** — Nič pomembnega. — Po obupnih napadih na naše postojanke vzhodno Sermila so Rusi, ker niso dosegli nikakršnih uspehov in so imeli precej velike izgube, 27. t. m. zapustili svoje utrjene postojanke vzhodno Sermila in so se umeknili v smeri proti Kerindu, 10 km jugovzhodno Sermila. Naše čete zasledujejo sovražnika.

Kavkaška fronta. — Nič pomembnih dogodkov.

27. t. m. so ena oklopna križarka, en monitor in dve torpedovki brez uspeha obstreljevali anatolsko obal in dardanelške morske ožine. Naša artiljerija je odgovarjala na ogenj. Sovražno letalo, ki je prišlo iz smeri od Mitlene proti Fokiji, je pregnal ogenj naše artiljerije.

Z ostalih front se ne poroča nič.

Ameriku pred vojno?

WASHINGTON, 28. Wilson pričakuje odgovor Caranze, od katerega je odvisna odločitev. Toda malo je upanja, da bi Caranza popustil. Skoraj vsi člani kongresa izjavljajo, da ni več poti, da bi se bilo mogoče izogniti vojni. Obe zbornici se že bavijo z vojnimi ukrepi. Beleške v dnevnikih američanskih častnikov kažejo, da so bili napadalcii Amerikanci, tako da je Caranzovo stališče sedaj bolj utemeljeno. Prve vesti o američanskih izgubah so pretirane.

STOCKHOLM, 28. Washingtonska vlada počaka še 24 ur, preden končno odloči mehičansko vprašanje. Papež se je obrnil na oba predsednika s prošnjo, da naj storita vse, da se prepreči vojna. Po mnenju poučenih krogov pa je papežev predlog nesprejemljiv, ker se je odklonila tudi ponudba Argentine.

ZENEVA, 28. (Kor.) Kakor poročajo parriski listi, prevzame brazilska vlada v Mehiki varstvo američanskih državljani. Izjave glede varstva mehičanskih državljani v Zedinjenih državah še ni, pač pa se širijo doslej še nepotrjene govorice, da bi Japonska prevzela varstvo.

NEW YORK, 28. (Reuter.) Po brzojavki iz El Paso je odredil poveljnik v Chihuahui, Trevino, da se pri Carrizalu zajeti Amerikanci odpravijo v Juarez in izpuste na svobodo.

Skrb entente zaradi municije.

AMSTERDAM, 28. Mehikansko-amerikanski spor se v Londonu zasleduje z veliko napetostjo, kajti splošno vlada bojazni, da bi morale tudi ententne vlasti čutiti posledice vojne med obema državama. Boje se, da bi Amerika v slučaju vojne ustavila pošiljate municije in orožja v Evropo, v sled česar bi za entento v la nastati katastrofa. To bojazen potrja pač res še nezajamčena vest iz Washingtona, da je baje Wilson sporočil severoamerikanskim tovarnam orožja in municije, da se morajo nemudoma in brez ozira na druga dela izvršiti sprejete naročbe za američansko vojsko in mornarico.

Volitve na Grškem.

PARIZ, 29. (Kor.) »Temps« javlja iz Aten: Volilni boj se je krepko pričel, kakor je soditi po polemikah v časopisju. Bivši ministri delujejo v zavesti, da Venizelos pomenja vojno, dočim oni pomenjajo ohranitev nevtralnosti in dobrodelnega mira. Polkovnik Zymbrakakis je bil imenovan za generalnega ravnatelja re-

In patru Ignaciju se je zdelo, da veseli rmeni ptiček, ki je vedno prepeval s toli ljubo pripognjeno glavo, spada res tja, kjer je bila Vera in duša, ter da ne bi mogli reči, da je Vera mrtva, ako bi bil ptiček še tu, v svoji kletki. In je za se višje vzklaplal v njem, in zakrčal je: »Ven!« — in ker ni mogla Nastazija hitro najti vrat: »Neumnica!«

2.

Od dneva pogreba so v malem župnišču — molčali. A to ni bila tišina, kajti tišina je absolutna nenavzočnost glasov, dočim so ti, ki so tu molčali, vendar mogli govoriti, le da — niso hoteli. Tako si je mislil pater Ignacij, kadar je prihajal v sobo svoje žene in se je srečaval z nje nemim trdovratnim pogledom, tem strašnim pogledom — tako težkim, kakor da se je ves vzduh na okolo izpremenil v svinec, ter

darstva. Opravljal je to službo že pod Venizelosom. — Splošna demobilizacija stopi v veljavo v soboto.

Roger Casement obsojen na smrt.

LONDON, 30. (Kor.) Roger Casement je bil radi veleizdaje obsojen na smrt.

Italijanska zbornica.

CURIH, 29. (Kor.) Italijanska zbornica se je zopet sestala. Seje se je udeležil tudi Salandra. Ministrski predsednik Boselli je izvajal med drugim, da je cilj kabineta, da se pripomore pravici in civilizaciji do zmag. V tem smislu ostane Italija v tesni, trajni zvezi s svojimi zavezniki do končne zmage. Militarčno skupno delovanje na vseh frontah naj spremlja tudi popoln sporazum zaveznikov v gospodarski obrambi proti sovražniku. Razširjenje kabineta, v katerem so obsežno in stalno zastopane vse struje in stranke, mora do skrajnosti povišati učinkovitost italijanske dejavnosti. Boselli je zaključil, da gre njegovemu predniku zasluga, da je napovedal vojno, ki jo je ves italijanski narod podpiral z nepremagljivo močjo in radostjo. Spominjal je se težkih žrtev, ki jih mora prenašati italijanski narod, obljubljal sedaj zasedenim laškim mestom in ozemljem zahvalo domovine ter končno proslavljal junaštva vojakov »narodne odredbe«, ki viharno prodirajo. Po navdušeni ovaciji kralju se je seja zaključila. — Nato se je novo ministristvo predstavilo senatu, kjer je Boselli ponovil svojo izjavo, nakar se je zopet pričela seja zbornice. Avtonomni socialist Giacomo Ferri je ob velikem hrupu sridito napadel Salandra, ki da bi bil moral dati ustreliti nekatere laške generale, če je bilo pravilno njegovo mnenje o armadnem vodstvu. Salandra in njegovi parlamentarni prijatelji da so pod pretvezo patriotizma edino le ugajali spekulacije, dočim se znali lepo obvarovati strelav svoje sinove. V oglašujočem hrupu, kjer sta se Ferri in državni podtajnik Danieli obmetavala s kozarci in drugimi stvarmi, je končno predsednik le komaj prišel do besede in naznanil, da je posl. Randolini iz Benetek padel na bojišču, prvi poslanec, ki je padel. Nato je Ferri nadaljeval svoj govor in kritiziral vse novo ministristvo in vsakega ministra posebej, posebno Sonnina in Carcana, ki da sta glavna krivca pogreškov Salandrovega kabineta. Končno pa je le izjavil, da upa, da bo novi kabinet storil vse, kar mu je mogoče, da zadosti najvišjim interesom naroda.

Avstrilski državni proračun po § 14.

DUNAJ, 29. (Kor.) Današnji državni zakonik objavlja cesarsko naredbo o državnem gospodarstvu od 1. julija 1916 do 31. decembra 1916. Ta začasni proračun pooblašča vlado, da sme pobirati davke, doklade in pristojbine po obstoječih normah in izplačevati državne izdatke na račun državnega proračuna, ki naj bi se zakonito sestavil za upravnno leto 1916/1917. Cesarska naredba vsebuje tudi pooblastilo, da se brez trajne obremenitve državnega zaklada nabavijo s kreditnimi operacijami potrebna sredstva za pokritje iz državnih dohodkov upravnih let 1914/15 in 1915/16 nepokritih državnih izdatkov.

Položaj.

29. junija.

V treh smereh ruske fronte proti Kolomeji proti Brodem in proti Kovelu — zadnje dni ruska ofenziva ne le da ni napredovala, marveč zadobivajo protiakcije naših in Nemcev na prostoru, kakor je tudi razvidno iz uradnih poročil, priobčenih v zadnjem izdanju našega lista. Umiku naših pred nekoliko dnevi v Voliniji je bil izključni namen: koncentracija zveznih armad, da se prepreči cepljenje razpoložljivi vih — in na velikem vojniskem bojnem prostoru in se tako s tem večjim učinkom izvede določena akcija v tem defenzivno in ofenzivno najvažnejšem bojnem odseku. Ne smemo pozabiti namreč, da je na tej fronti obramba prostora med Brodi in Kolomejo največje važnosti.

V Bukovini se je moralo istotako in iz enakih razlogov prepustiti začasno del

General pehote Josip Roth.

Imena vojskovodij niso vsa enako ožarjena s svetom splošne popularnosti. Skriti očem širokega prebivalstva, delujejo nekateri moške takorekoč za smodniški dimom dogodkov, in le tu in tam jih pokaže odsvit nenadnega uspeha očem sodobnikov; pač pa vedo poznavalci neomejeno ceniti njihovo delo. Tembolji zaslužio ti voditelji, da se splošna javnost še tekot vojne seznanja z njihovo osebnostjo, z njihovim stalnim sodelovanjem za naše vojne cilje, z uspehom in slavo njim podrejenih čet. Državlani in Avstro-Ogrske morajo vedeti, ceniti v vsakem posameznem poveljniku, kateremu zaupajo življe-

ter Ignacij je prešel k očesoma na portretu. Bili ste črni in lepi, z dolgimi trepalnicami, s katerih je padala globoka senca tako, da ste si punčici zdeli posebne sijajno beli in kakor da ste v črnem žalnem okvirju. Neznani, ali velenadarjeni umetnik je dal očesoma poseben izraz: kot da med tema očesoma in njim, ki ga gledate, visi povsem tanka, prozorna koprena: tako nekako, kakor na pokrovu glasovirja tenka plast poletnega prahu ublažuje lesk lakiranega lesa. In naj je pater Ignacij kakor koli postavil sliko — ti očesi ste mi vedno sledili s svojim pogledom, ki ni govoril, ampak — molčal; in to molčanje je bilo tako razločno, da si je mogel skoro slišati . . . In polagoma si je jel pater Ignacij domisljati . . . da res čuje to molčanje . . .

(Dalie.)

nje svojih sinov, njegovo resnost, čut odgovornosti in pristno nadarjenost za vojaški poveljniški poklic. Med tistimi, ki so dali duševnemu življenju naše armade, izobrazbi njenega naraščanja v mirni dobi ravnotako plodovite pobude, kakor so se vedeli v vojnem času kot voditelji večjih zvez, kot uresničitelji važnih strateških idej ovenčati s slavo, stoji v prvi vrsti general infanterije Josip Roth, zmagoviti vodja 14. zboru, ki se je v napadu in obrambi enako obnesel.

Josip Roth se je rodil v Trstu leta 1859. kot sin častniške družine. Iz šentpöltenskega vojaškega zavoda je vstopil na akademijo v Dunajskem Novem mestu, na katere čelu je kasneje kot poveljnik tako odlično deloval. 24. aprila 1879. je prisegel na zastavo in prišel kot poročnik k 21. lovskemu bataljonu v Celovec. Ko je dovršil vojno šolo, kjer je ob raznih prilikah pokazal nevsakdanjo znanstveno nadarjenost, je bil dodeljen generalnemu štabu ter je dosegel leta 1889. stotniški čin v generalštabnem zboru. Kot stotnik je deloval Roth od leta 1890. na Dunaju, najprej pri generalštabnem oddelku vojnega ministrstva. Ne da bi bil prej odrinil k četi, je bil po prestani izkušnji leta 1895. imenovan za majorja in generalštabnega načelnika 12. pohodne divizije v Krakovu. Kot podpoveljnik je deloval pri 5. zbornem poveljstvu v Požunu in kot glavni učitelj na zborni častniški šoli; znanstveno se je vedno bolj poglobljeval ter s svojimi resnimi in visokimi cilji svojega dela vzbujal pozornost. Nato je prišel k četi in služil pri 76. pešpolku v Ostrogonu. Meseca maja leta 1901. je stopil na čelo ravnokar ustanovljenemu uradu za instruktivna dela in vaje generalnega štaba. Tu, kjer so se izdelovali napotki za vojno šolo, za potovanja generalnega štaba, za izkušnje štabnih častnikov v generalnem in genijemskem štabu, kjer je imela z eno besedo svoje žarišče duševna izobrazba generalštabnih častnikov, — tu je mogel Roth v polni meri uveljaviti vse zmožnosti svoje osebnosti; za svoje izvrstno službovanje je prejel red železne krone III. razreda in viteški križec Leopoldovega reda. Potem je postal generalni major in je kot tak poveljeval 98. pehotni brigadi na Dunaju in si obenem pridobil velikih zaslug za stanovske koristi častnikov kot prvi predsednik novouvedenega vzlicnega častnega sveta. Nato ga je počastilo posebno zaupanje Nj. Veličanstva s poveljstvom na Terezijanski vojaški akademiji, iz katere je bil izšel svoj čas kot mlad lovski poročnik. Globoko znanje in energično poveljevanje, kristalnočista resnost njegovega življenja in obenem kljub vsej strogosti pristržna, topločutna razumevanja za mladino, — vse to je mladega generala prav posebno usposobljalo za to mesto, s katerega se je vrnil k četi šele leta 1914. kot poveljnik 3. pohodne divizije. 4. julija je prevzel Josip Roth poveljstvo te divizije, na katere čelu se je udeležil prvih vojni dogodkov.

Skoraj nepregledni so boji in zapletki, v katerih sta se poslednji na dveh bojiščih obnesli Rothova voditeljska nadarjenost in skrb za čete. Takoj v začetku se mu je posrečilo, da je priporil pri Wasylowu in Hufcu znaten uspeh nad Rusi in osvojil v dvanajstih dneh skoraj 50 topov. V siljah, zmage veseljem razpoloženju je vodil svoje čete začetkom septembra proti severu na rusko ozemlje, ko je zaradi dogodkov na sosednjih frontah dobil povelje, da se umakne. Na mojstrski način, kljubujoč krutostim in težavam vremena in poti, prizadevaloj sovražniku, ki ne more pritisniti na njim, vedno nove izgube. — Je vedel Roth izvesti dano nalogo in se ločiti od sovražnika malone brez vsakih lastnih izgub; posebno je tudi poskrbel, da se je odpejal tren popludna po načrtu. Njegova energija, njegovo modro in premišljeno izkoriščanje vseh sredstev in položajev sta ga označevala kot rojenega za višje poveljstvo s samostojnim delokrogom. 1. oktobra je prevzel vodstvo 1. zboru in začel vrsto važnih, za zmagoviti razvoj ruske vojske odločilnih akcij, katerih se moramo tu le nakratko dotakniti.

Začela se je oktobrska ofenziva z dolgotrajnimi in kurnimi boji v ozemlju Sana, ki so se vršili z menjajočo se srečo in so zahtevali od čet veliko vztrajnost. Ker se je vzela prva armada nazaj, je dobil tudi Rothov 14. zbor, ki je bil nadomestil 10. zbor, povelje, da se umakne, in 15. nov. je bilo prenehanje teh čet v Krakov srečno izvršeno. Krepki sunki iz trdnjave proti severu so prizadejali sovražniku občutne izgube. 28. novembra je dobil Roth povelje, da s svojim zborom in podrejenimi mu neusko 47. rezervno divizijo napade od strani Ruse, ki so bili na zapadni strani v boju z 11. zborom. Stedili so dnevi slave in časti za 14. zbor: Bitka pri Limanovi-Lapanowu, oni odločilni in zgodovinski preobrat, ki bo v zgodovini za vsikdar zvezan z najvišjo hvalo orožnih činov 14. zboru. Kljub strasnemu odporu Rusov se je posrečilo, energično nadaljevati glavni sunek proti severovzhodu, kjer je bil sovražnik najbolj občutljiv. Zborna poveljstvo v Dolni se je udeleževalo teh bojev takorekoč v najsprednejši ognjeni črti ter se krilo proti s štabno stotnijo in oboroženimi slugi; razen tega so se izvedla krajevna telmična ojačenja. Sunk za sunkom, korak za korakom so naši potiskali Ruse nazaj in jih v času od 14. na 17. decembra zasledovali do Dunaja. Odločilni delez, ki ga je imel Roth v bitki pri Limanovi, katere je sodobna literatura že mnogostransko ocenila, je donesle Rothu posebno pismeno in ustmeno pohvalo poveljstva 4. armade.

Od srede decembra do začetka maja so trajali pozicijski boji ob Dunaju z menjajočo se silo. 2. maja pa se je začela znamenita velika ofenziva zveznih osrednjih držav Rothove čete so kol prve dni

zmagale izredno močne postojanke na višinah med Dunjom in Bialo jugozapadno od Tarnowa — znameniti koti 419 in 402 in 7. maja vkorakale v Tarnov, kjer jih je sprejelo prebivalstvo z radostnimi vzkliki. Nasproti močnemu sovražnemu odporu ob Sani je imel Rothov zbor, ki je imel dotlej za seboj že prekrasne ofenzivne uspehe, nalogo, da na levem krilu krije sunek glavne armade preko "Przemysla" proti Lvovu. Zopet se je obnesla izredna zmes energije in premišljenosti, krepkega napada in železne brambе, ki tako srečno označuje vojskovodsko delo Josipa Rotha. 25. so nastopili Rusi splošno umikanje, Rothov zbor je sledil skozi tanemsko ozemlje in 30. maja prekorčil rusko mejo, vzneseno razpoloženo ob spominu na orjaške in mnogostranske srovnane čine, ki jih je izvršil pod svojim poveljstvom od začetka vojske, ko je bil prvič prekorčil mejo. Kmalu nato je prevzel Roth poveljstvo nad 9. zborom, tako da mu je bilo sedaj podrejenih pet divizij. Posrečilo se je s to izborna skupino rusko fronto pri Wola Studzianki popolnoma prodreti in se sovražnim protisunkom tako energično postaviti po robu, da se je moglo zasledovanje nadaljevati; 30. so bili Rusi prisiljeni, da so se preko Lublina popolnoma umaknili. Pristno navdušenje meščanstva, ne pa ponarejeni "odrešili hrup" ententnega časopisja, je pozdravil zmagovite avstro-ogrskе čete, ko so slovesno vkorakale v Lublin. Toda tu jim ni bilo dolgo ostati, dalje proti severu in vzhodu so kazali cilje v zasledovanju sovražnika. Navpred južno od Lubartowa je donesle prosto pot in bogat plen. Ko je general pehote Josip Roth v znišlu povelja odkorakal v Cholm in stopil pod poveljstvo nemškega generala pehote Linsingena (cesarjev rojstni dan se je praznoval v Cholmu v Linsingenovem glavnem stanu), se je njegov zbor podredil poveljstvu 1. armade (fzm. Puhallu), ki ga je poslalo v Kowel. Pot je vodila sredi skozi sovražno konjenico; krasni brzli pohod zboru je omogočil, da so naši presenetili Ruse in jim z nenadnim napadom dne 31. v enem mahu izvili trdnjavo Luck z vsemi znatnimi zalogami. Seveda so zbrali sedaj Rusi na teh posebnih ogroženih mestih močne sile; sledili so vroči, ogorčeni boji z menjajočo se srečo. Tekom teh bojev je držal general Roth Luck v obliki predmostja toliko časa, da se je moglo to mesto začasno prepustiti sovražniku v polnem redu in brez izgube enega samega topa; ko so pa prišla nemška in avstro-ogrška ojačenja, smo Luck dne 26. znova osvojili.

Kmalu nato je odšel general Roth z krmilnim poveljstvom na jugozapadno bojišče, bil v Briksnu podrejen tirolskemu deželnoobrambnemu poveljstvu in prevzel tu poveljstvo na vzhodni in dolomitski fronti. Četverti polki cesarskih lovcev, ki so se na severovzhodu pod svojim ljubljnim in spoštovanim vodjem vse te mesece junjsko borili, so prišli sedaj po kratki ločitvi k njemu nazaj, da se z njim udeležijo branbe svoje domaćije. 20. novembra se je poveljstvo preselilo v Bruneck in vodilo od tu energične, uspešne in slavne brambne odredbe proti sovražniku, ki je silil v južno Tirolsko.

G. p. Josip Roth je bil na bojišču odlikovan kot divizionar s komanderskim križem Leopoldovega reda, kot zborni poveljnik z redom železne krone I. razreda, dalje s častnim znakom I. razreda Rdečega križa, končno z železnim križem I. in II. razreda; podeljeno mu je bilo tudi dostojanstvo tajnega svetnika. Te časti kažejo tudi na znanj, kako nemisljive zasluge si je pridobil odlični, osebno tako skromni voditelj za koristi zavezniških osrednjih velesil. Ljubezen njegovih vojakov, zaupanje in hvalečnost avstro-ogrskih državljanov mu bodo sledili na vseh njegovih nadaljnjih potih.

Domuče vesti.

Umri je v sredo v Rojanu po kratki bolezni, star šele 34 let, član rojanske narodne rodline Lavrenčičeve, g. Ciril Lavrenčič, sin v našem narodnem življenju splošno znanega kremenitega rodoljuba g. Matije Lavrenčiča. Pogreb se bo vršil danes popoldne ob 3 iz hiše žalosti v Rojanu na pokopališču pri Sv. Ani. Pokojniku najblajši spomin, njegovi rodbini pa naše najiskrenejše sožalje.

† Fran Žagar. Vest o smrti te poštene slov. korenine je globoko užalostila vse, ki so ga poznali. In tel je bilo v Trstu veliko v vseh slojih, ki so poznali pokojnika in njegovo družino. Na glasu je bil kot marljiv in vester trgovec, kot dober gospodar svojim nameščencem, kot človek dobrotnega, usmiljenega srca, kot vesel in ljubeznjiv družabnik, a pred vsem: kot tih, skromen rodoljub z odprtim srcem in — odprto roko. Ob vsaki priložnosti — bilo v narodne, bilo kulturne ali človekoljubne svrhe — si videl Žagarjevo rodno med dobrotniki in podpiratelji. Najlepše je pokazal pokojni Žagar svojo ljubezen do naroda s tem, da mu je vzgojil strogo narodno, zares slovensko družino v najlepšem pomenu te besede. Zato je vest o njegovi smrti tako globoko užalostila. Z njim je izgubila družina najboljšega glavarja, njegovi nameščenci blagega zaščitnika, a narodno življenje zvestega in radodarnega dobrotnika. Ohranijo ga v najblajšem spominu vsi, ki so ga poznali.

Odlikovanje. Njegova c. in kr. Visokost nadvojvoda Franc Salvator je podelil c. kr. namestništvu računskemu ravnatelju in III. podpredsedniku deželne podružnice družbe Rdečega križa v Trstu, g. Ivanu Foile v priznanje njegovih posebnih zaslug za prostovoljno vojaško sanitetno oskrbo častni znak II. razreda Rdečega križa z vojno dekoracijo.

Sklad Zbora javne pomoči. Od svote, ki je bila svoječasno potom darov nabrana v korist Zbora javne pomoči, je ostal preostanek K 10.016/76, ki ga je cesarski komisar naložil pod naslovom II. in IV. avstrijskega vojnega posojila. Ker, kakor je znano, Zbor javne pomoči že nad eno leto ne obstoja več in na drugi strani tudi ni nobene slične institucije v našem mešč. namerava cesarski komisar gori navedeni znesek prepisati v korist sklada za vdove in sirote padlih Tržčanov. Zato se tem potom obrača do vseh onih darovalcev, ki so svojčas darovali kak znesek v korist Zbora javne pomoči, da mu blagovolijo naznaniti, ako bi bili eventualno nasprotni njegovi nameri. Ako tekom enega meseca ne bo nobenega ugovora, bo cesarski komisar snamral, da dotični darovalci soglašajo z omenjeno namero ter jo bo po preteku označene dobe izvršil.

Vojaški pogreb. V tukajšnji pomožni in kontumačni bolnici Rdečega križa v ulici Fabio Severo je 28. t. m. umrl prostak Ambrož Zarja pešpolka št. 43. na posledicah pred sovražnikom zadobljenih ran. Pogreb zemskih ostankov junaka, ki je umrl za domovino, se vrši danes ob 4. popoldne iz gori omenjene bolnice na vojaško pokopališče.

Otroci otroškega vrtca na Vrdelci prirede — kakor že javljeno — dne 2. julija otroško veselico na korist vrtca in siromašnih sirot vojakov, padlih na bojišču. Kakor navadno, se otroci po veselici pogoste z malinocem, biškoti in kruhom. Ker se pa te stvari sedaj, v času vojne, težko dobivajo in je tem malčkom odvzet vsak približek prosu vodstvo blage duše, da bi kaj podarile v to svrhu — bodi tudi moke, ker bi potem doma spekli. Vodstvo se nadeja, da se usmiljena srca odzovejo tej prošnji. Saj gre za naše siromašne otročiče!

Terjatve do sovražnih inozemcev veljajo za neizterljive. Upravno sodišče je povodni konkretnega slučaja izreklo pravno načelo, da morajo terjatve do sovražnih inozemcev veljati kot neizterljive, ker je izključena njih izterljivost v sovražni deželi. Slo je pri tem za pritožbo proti odločbi finančnega ministrstva glede zapuščinskih pristojbin in premoženja novembra 1914 umrle gospe A. N. na Dunaju. Med aktivni zapuščine so bile terjatve do dolžnikov na Ruskem, na Francoskem, dalje v Ameriki, Romunski in na Ogrskem. Za te terjatve so se na enak način, kakor za druge predpisale zapuščinske pristojbine, kljub temu da so jih dediči označili kot neizterljive. Finančno ministrstvo je ta predpis vzdržalo, dočim je upravno sodišče odločbo finančnega ministrstva, ki pravi, da neizterljivost terjatve do dolžnikov na Ruskem in Francoskem ni dokazana, kot zakonito neveljelo razveljavilo, pritožbo glede terjatve v nevtralnih državah Ameriki in Romunski ter na Ogrskem pa odbilo.

Poletni urnik v prodajalnicah aprovizacijske komisije. Pričenši s soboto, 1. julija t. l., se vpele v prodajalnicah aprovizacijske komisije poletni urnik. Prodajalnice bodo ob delavnikih odprte za občinstvo od 7 zjutraj do 12 opoldne in od 3 do 6 popoldne, ob nedeljah in praznikih pa samo od 8 zjutraj do 12 opoldne. V nedeljo, 2. julija, pa ostanajo prodajalnice radi popisa inventarja zaprte tudi dopoldne. V organizacijo oskrbnic vojni sirot so vstopile kot dosmrtnice članice z enkratnim zneskom po K 200 ge.: Helena Glanzmann, Mila P. Megari, Ana N. Megari, Gina Dejak Cijak, Penelopa Afenduli Morosini, Marija Afenduli Costi in Marija Afenduli Lichardopulo. — Nadalje je darovalo organizaciji združenje tukajšnjih strokovnih organizacij »Unione operaia triestina« znesek K 200. — Prijave se sprejemajo v društveni pisarni, ul. S. Lazzaro št. 14. vsak torek in petek od 4. pop. do 7. zvečer.

Mestna zastavljalnica. Jutri, 1. julija, od 9. dop. do 3. pop. se bodo prodajali na dražbi nedragoceni predmeti serije 137., zastavljeni meseca aprila 1915. na modre listke in sicer od št. 42.900 do št. 44.300.

Darovi.

Darovi, došli ces. komisariju. Dr. Albert Moscheni K 20 za vdove in sirote padlih vojakov. Henrich Pardo K 20 v korist organizacije oskrbnic vojni sirot. Karel Giovannella K 10 za Rdeči križ in K 10 za ustanavljajočo se »Avstrijsko zvezo«.

Vodstvo mestne ljudske šole v ulici Paolo Veronese K 200 — kot del dohoda glasbene prireditve 10. in 11. t. m. — za vdove in sirote padlih vojakov. Ravnateljstvo evangelijske šole K 40, nabranih med učenci rečenega zavoda, za Rdeči križ, Ludvik pl. Wannek star. K 10 za vdove in sirote padlih vojakov.

ČEŠKO - BUDJEVIŠKA RESTAVRACIJA (Bosakova uzorna češka gostilna v Trstu) se nahaja v ulici delle Poste šte. 14, vhod v ulici Giorgio Galatti, zraven glavne pošte. Slovenska postrežba in slovenski jedilni listi.

MALI OGLASI
se računajo po 4 stot. besedo. Mestno tiskano besede se računajo enkrat več. — Najmanjša pristojbina znaša 40 stotink.

Hišina z najboljšimi spricvali se sprejme. — Dobra preskrba 16 K mesečno. Pendice Scorcio 353, Villa Emilia. 527

Gospodična zmožna slovenskega, nemškega in italijanskega jezika išče službo kot uradnica ali vzgojiteljica. Sprejme tudi hišno delo, šivanje in krpaje. Prijazne ponudbe na Ins. odd. Edinosti pod „L. 1916“.

Spretna šivilja, ki zna šivati, vezati in krojiti obleke za gospe in otroke, se priporoča za delo na domu. Ulica Picardi 2, I. nad. vr. št. 5. 321

Usakourstine žaklje kupuje J. Stobel, Trst, ulica Torrente 36. 381

Modistinja izvršuje vsako delo točno in elegantno po zmernih cenah. — Ulica Alardi 493, vrata 8, Pendice Scorcio. 518

Fotograf Anton Jerkič posluje zopet v svojem ateljeju v Trstu, Via delle Poste 246.

Marija Lavrenčič naznanja tužnim srcem v svojem in v imenu svoje rodbe vsem sorodnikom, prijateljem in znancom žalostno vest, da je njegov iskreno ljubljeni sin, ozir. brat, svak in stric, gospod

Ciril Lavrenčič

danes, dne 28. junija, ob 8½ zvečer v 34. letu svoje starosti po kratki, mučni bolezni, previden s sv. zakramenti, mirno in vdan v Gospodu zaspal. Pogreb pred agga pokojnika se bo vršil v petek, dne 30. junija, ob 3 popoldne iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče k Sv. Ani.

ROJAN, dne 28. junija 1916.

Novo pogrebno podjetje, Corso 47.

PRIJAVE

Novo posojilo z loterijo Avstrijskega Rdečega križa
(cena K 30.—) sprejema

in daje radevoljno zaželjene informacije
Živnostenska banka, podruž. Trst, ul. Maria Teresa 20.

Velika prodaja masla.

DANES in prihodnje dni se bode prodajala velika množina domačega, garantirano pristnega, kuhanega kranjskega masla po ceni K 10.50 za kg, pri odvzetju 5 kg K 10.40 kg.

Albin Anžič — Trst

Ulica Ugo Foscolo šte. 3.

150 prašičev

malih za rejo se proda in sicer samci po 13 kron kg in samice po 12 kron kg. — Prašički so zdravi in za rejo jako dobri.

Pojasnila dale:

ALBIN ANŽIČ — Trst

Ugo Foscolo 3 veletrgovina Ugo Foscolo 3

Danes dan prodaje odrezkov

M. WEISS

CORSO 7-9.

Etamin
Popelin
Marquissette

prednostno pralno blago.
Naša izbira
v vseh teh predmetih
je neprekosljiva.